

Hjemløs skulle ikke have været smidt ud fra herberg

MEDHOLD. Det var forkert, da et herberg bortviste en borger i december 2023. Det afgør Ankestyrelsen nu. Det er en vigtig sejr for retssikkerheden.

Af Ask Svejstrup, sekretariatsleder i SAND

I december 2023 blev 'Mads', en ung hjemløs gut, smidt ud fra et herberg i København for at tage lattergas på herbergets fællesareal.

Den 30. april 2025 afgjorde Ankestyrelsen, at herberget – som vi her kalder *Rosengården* – ikke var berettiget til at bortvise 'Mads' som følge af episoden.

Afgørelsen er ikke kun en sejr for 'Mads'. Den er også et vigtigt signal om, at der findes en bagatelgrænse for, hvad borgere på herberger kan smides ud for.

Afgørelsen: Bortvisningen var ikke proportional

Ankestyrelsen ophævede kommunens afgørelse med den klare begrundelse, at herberget ikke havde overholdt de forvaltningsretlige grundsætninger om *proportionalitet* og *saglighed*. Selv hvis man lagde personalets version af hændelsen til grund – at 'Mads' havde indtaget lattergas og nægtet at følge en henstilling om at gå på sit værelse – var der tale om en "*enkeltstående hændelse uden vold, trusler eller gentagne overtrædelser*". Og så er det ikke tilstrækkeligt grundlag for en bortvisning.

'Mads' havde selv en noget anden udlægning af hvad der var sket; han havde ikke taget lattergas og opførte sig stille og roligt, og nægtede at forlade fællesstuen og gå op på sit værelse, fordi han ikke havde gjort noget forkert.

Men selvom Ankestyrelsen lagde 'Rosengårdens' version af handlingsforløbet til grund, altså at 'Mads' havde indtaget

lattergas på fællesarealer, fandt de *alligevel*, at straffen var for streng.

Men selvom Ankestyrelsen lagde 'Rosengårdens' version af handlingsforløbet til grund, altså at 'Mads' havde indtaget lattergas på fællesarealer, fandt de alligevel, at straffen var for streng.

Ankestyrelsen understreger dermed i denne afgørelse, at forbrydelse og straf skal stemme overens og at der dermed er en bagatelgrænse for, hvad man kan blive bortvist for.

I stedet for at bortvise 'Mads', fandt Ankestyrelsen, at 'Rosengården' *burde* have givet ham en advarsel og gentaget husreglerne for ham.

Retssikkerheden halter i praksis

Sagen er også et eksempel på, at ikke alle borgere nyder samme grad af retssikkerhed. Og særligt når det kommer til udsatte borgere, som har hyppigere kontakt med det offentlige, ser vi desværre en tendens til en oplevelse af haltende retssikkerhed.

Ifølge forvaltningsloven skal en afgørelse, som ikke giver borgeren fuldt medhold, ledsages af en begrundelse og en klagevejledning. Denne vejledning skal informere borgeren om retten til at klage, samt hvordan og til hvem. Herudover hvilken frist, der gælder for at indsende klagen. Det er derfor afgørende, at klagevejledningen er korrekt, således borgeren er fuldt ud informeret om sine rettigheder, særligt hvis vedkommende er uenig i afgørelsen.

Da 'Mads' blev bortvist, nægtede 'Rosengården' at udlevere en fysisk kopi afgørelsen. De henviste til, at de havde sendt den med digital post, selvom 'Mads' ikke har adgang til E-Boks. Han stod dermed i en situation, hvor han ikke havde mulighed for at se begrundelsen for bortvisningen.

Da 'Mads' endelig fik fat i sin afgørelse, fremgik det, at han slet ikke havde mulighed for at klage, hvilket står i direkte modstrid med forvaltningslovens principper.

Herudover nævnte afgørelsen intet om muligheden for opsættende virkning, hvilket ellers kunne have betydet, at 'han'Mads' havde ret til at blive på 'Rosengården', mens sagen blev behandlet hos Ankestyrelsen. Endnu et eksempel på, at han ikke blev informeret om sine rettigheder som følge af den mangelfulde klagevejledning. Og 'Mads' endte med at sove på gaden.

Endnu et eksempel på, at han ikke blev informeret om sine rettigheder som følge af den mangelfulde klagevejledning. Og 'Mads' endte med at sove på gaden.

Sagen her demonstrerer, hvor vigtigt det er, at hjemløse støttes i at gøre deres ret gældende.

Havde 'Mads' ikke fået hjælp til at klage, var sagen aldrig blevet behandlet.

Hvad betyder afgørelsen fremadrettet?

Afgørelsen slår fast, at der gælder en vis *grænse for*, hvad herbergerne kan bortvise en borger for.

Det er ikke nok, at der er tale om en enkelt episode. Beboernes rettigheder skal respekteres – også selvom de har forbrudt sig mod stedets husregler.

Afgørelsen er et klart signal til landets herberger og forsorgshjem: Bortvisninger må ikke bruges som hurtige løsninger på ubelejlige situationer. Man skal handle proportionalt og sikre, at borgerens rettigheder overholdes.

Hvad hvis vi lyttede til borgerne?

Sagen rejser også nogle vigtige og principielle spørgsmål: Hvor mange er blevet bortvist fra en boform for bagateller, der aldrig burde have ført til sanktioner? Og hvor mange har,

på grund af manglende klagevejledning, aldrig fået muligheden for at klage over en afgørelse, der var forkert?

Sagen om 'Mads' bør være anledning til selvransagelse hos boformer, kommuner og socialtilsyn. Boformspersonalet skal kende lovgivningen på området og der skal være procedurer for hvornår og hvordan man bortviser. Men det er ikke nok at følge procedurer – man skal lytte til borgeren, også når det er svært. Der skal være reel adgang til klage – og til *at blive hørt*.

Sagen her demonstrerer, hvor vigtigt det er, at hjemløse støttes i at gøre deres ret gældende.

Havde 'Mads' ikke fået hjælp til at klage, var sagen aldrig blevet behandlet.